

ETUAJO-OIKEUDET MAANTIELAUTOILLE JA YHTEYSALUKSILLE

Myöntämisperusteiden päivitys

Maantielautat, joille etuajo-oikeus voidaan myöntää:

Paraisten kaupungin Nauvon, Korppoon, Houtskarın, Norrskatan ja Iniön saariin liikennöivät lautat

Kemiönsaaren kunnan Kasnäs - Långnäs lauttaväliä liikennöivä lautta

Kustavin kunnassa liikennöivä Vartsalan lautta

Oulunsalon ja Hailuodon kuntien välillä liikennöivä lautta

Raaseporin kaupungin Skåldön saareen liikennöivä lautta

tämän lisäksi etuajo-oikeus voidaan myöntää Mossala-Dalen välillä liikennöivälle yhteysalukselle.

Etuajo-oikeutta ei myönnetä muille yhteysalusreiteille kuin Mossala-Dalen välille.

Myöntämisperusteet:

1. Etuajo-oikeus voidaan myöntää vakinaisen asuinpaikan perusteella. Houtskarın, Norrskatan, Iniön ja Hailuodon saarissa vakinaisesti asuville, pääsääntöisesti ajoneuvon omistajille/haltijoille ja samaa ajoneuvoa käyttäville perheenjäsenille myönnetään hakemuksesta etuajo-oikeus. Myös sellaisten saarien asukkaille, joiden vakinainen asuinpaikka sijaitsee yhteysalusmatkan takana, myönnetään etuajo-oikeus.
2. Paraisten ja Kemiönsaaren muissa saarissa sekä Skåldössä, Hiittisissä/Rosalassa ja Kustavin Vartsalassa vakinaisesti asuville etuajo-oikeus voidaan myöntää työmatkoja varten.
3. Etuajo-oikeutta voi hakea myös muulla kuin vakinaisen asuinpaikan perusteella. Muuna perusteena kuin vakinaisena asuinpaikkana etuajo-oikeuden saamiseen tulee olla riittävä tarve. Esimerkiksi liikkeen tai ammatin harjoittamiseen liittyvät kii-

reelliset ajot, nopeasti pilaantuvien elintarvikkeiden kuljetusten hoitaminen, hälytysluonteiset tehtävät tai muut vastaavat matkat voivat olla riittäviä syitä etuajo-oikeuden myöntämiselle. Myös mantereelta saaristoon suuntautuvat työmatkat voivat olla peruste etuajo-oikeuden myöntämiselle.

Hakemuksen laatiminen

Hakemuksen voi tehdä joko vapaamuotoisesti tai Varsinais-Suomen ELY-keskuksen laatimalle lomakkeelle. Hakemuslomake on saatavissa Varsinais-Suomen ELY-keskuksen internetsivustolta osoitteesta www.ely-keskus.fi/varsinais-suomi sekä verkkolomakepalvelusta www.suomi.fi. Turunmaan saariston lautoille on oma hakemuslomakkeensa ja Hailuodon lautalle omansa.

Hakemus tulee perustella huolellisesti. Niiden, jotka hakevat etuajo-oikeutta vakinaisen asuinpaikan perusteella, tulee ilmoittaa kotikuntansa. Tämän lisäksi vakinaisen asuinpaikan ja työmatkojen perusteella etuajo-oikeutta hakevien on toimitettava hakemuksensa liitteenä työnantajansa todistus työsuhteesta sekä muut asiaan liittyvät tarpeelliset tiedot. Ammatinharjoittajien, liikkeenharjoittajien ja yritysten osalta on selvitettävä, minkä luonteista ja kuinka laajaa toiminta on, ilmoitettava mahdolliset toimeksiantajat ja sopimukset, sekä missä työkohteet sijaitsevat. Yritysten tulee myös ilmoittaa työntekijöiden ja autojen lukumäärä sekä milloin toiminta on alkanut. Varsinais-Suomen ELY-keskus voi pyytää lausunnon kunnalta tarpeen vaatiessa.

Etujajo-oikeuden voimassaolo

Etujajo-oikeus maantielautalle tai yhteysalusvälille Mossala-Dalen myönnetään enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Tilapäinen etujajo-oikeus

Mikäli hakijan tarve etujajo-oikeudelle on luonteeltaan tilapäistä, Varsinais-Suomen ELY-keskus voi myöntää tilapäisen etujajo-oikeuden. Tilapäinen etujajo-oikeus myönnetään enintään kolmeksi kuukaudeksi. ELY-keskus lainaa tilapäiseen käyttöön tarkoitetut kilvet ja tunnistekortit, jotka on palautettava ELY-keskukselle välittömästi tilapäisen etujajo-oikeuden päättymisen jälkeen. Tilapäinen etujajo-oikeushakemus on perusteltava edellä mainitulla tavalla.

Lainattavat etujajo-oikeudet

ELY-keskus voi hakemuksesta myöntää kunnille lainattavia etujajo-oikeuksia. Kunta voi harkintansa mukaan lainata etujajo-oikeuksia. Lainattavat etujajo-oikeudet on tarkoitettu ensisijaisesti matkoille, jotka ovat lyhytkestoisia ja eivät siedä viivytystä.

Tällaisia ovat esimerkiksi kunnan henkilökunnan kiireelliset työmatkat, turistibussien matkat sekä muiden seudulla tilapäisesti liikkuvien matkat. Kunnat voivat lainata etuajo-oikeuksia pääsääntöisesti korkeintaan viikon ajaksi. Kuntien on vuosittain laadittava ELY-keskukselle raportti siitä, mille tahoille etuajo-oikeuksia on lainattu ja miten pitkäksi aikaa. Lainatut etuajo-oikeudet tulee aina palauttaa kunnalle.

Etuajo-oikeuden muutos ja uudistus

Etuajo-oikeuden uudistamista haetaan samalla tavalla kuin uutta etuajo-oikeutta. Uudistushakemus on perusteltava samalla tavalla kuin uusi hakemus.

Jos etuajo-oikeuden saajan ajoneuvo vaihtuu tai päätökseen tulee jokin muu muutos etuajo-oikeuden voimassaoloaikana, etuajo-oikeuden saajan tulee kirjallisesti hakea muutosta Varsinais-Suomen ELY-keskukselta. ELY-keskus tekee asiasta lisäpäätöksen, joka on liitettävä alkuperäiseen päätökseen. Mikäli muutosta haetaan Hailuodon lautalle kohdistuvaan etuajo-oikeuteen, ELY-keskus tekee asiasta edellä mainitulla tavalla lisäpäätöksen ja merkinnän etuajo-oikeusrekisteriin.

Hakemuksen tutkiminen

Hakijoiden antamat tiedot tarkastetaan. Hakemuksen liitteeksi tulostetaan viran puolesta tarpeelliset todistukset (ote ajoneuvorekisteristä, kaupparekisteri- tai yhdistysrekisteriote tai ote yritys- ja yhteisötietojärjestelmästä). ELY-keskus tarkastaa lupakäsittelyn yhteydessä hakijan kotipaikan väestörekisterijärjestelmästä. ELY-keskus voi harkintansa mukaan pyytää lausuntoa toiselta ELY-keskukselta tai kunnalta.

Käsittelyajat

Etuajo-oikeushakemukset pyritään ratkaisemaan kahden kuukauden kuluessa hakemuksen saapumisesta ELY-keskukseen. Mikäli hakemuksen käsittely edellyttää lausuntojen pyytämistä muilta viranomaisilta, voi käsittelyaika olla kuitenkin tätä pidempi.

Etuajo-oikeuden käyttäminen

Etuajo-oikeutta saavat käyttää ainoastaan päätöksessä mainitut henkilöt ja päätöksessä mainittuihin ajoihin. Yritykselle myönnettyä etuajo-oikeutta saavat käyttää kaikki yrityksen palveluksessa olevat henkilöt yrityksen ajoihin.

Päätös tai oikeaksi todistettu jäljennös siitä on oltava autossa mukana kun etuajo-oikeuteen vedotaan. Muilla matkoilla on käytettävä tavalliselle liikenteelle tarkoitett-

tua kaistaa. Etuajo-oikeutta tai sen käyttämiseen oikeuttavia kilpiä tai tunnistekorttia ei saa luovuttaa toiselle.

Etuajo-oikeus myönnetään määrätyle ajoneuville ja määrätyle omistajalle/haltijalle. Mikäli ajoneuvo vaihdetaan toiseen tai luovutetaan toiselle, tai etuajo-oikeuden perusteena olevat olosuhteet muuttuvat, etuajo-oikeuden voimassaolo lakkaa. Päätös ja etuajoon oikeuttavat kilvet tai tunnistekortti on tällöin välittömästi palautettava ELY-keskukselle.

Mikäli etuajo-oikeuden ehtoja rikotaan, Varsinais-Suomen ELY-keskus voi antaa etuajo-oikeuden haltijalle huomautuksen tai peruuttaa etuajo-oikeuden kokonaan.

Etuajo-oikeuden osoittamisesta

Etuajo-oikeuden osoittavia kilpiä käytetään Turunmaan saariston lautoilla sekä Skåldön lautalla. Hailuodon lautalla ovat käytössä tunnistekortit.

Etuajo-oikeutta osoittaviin kilpiin merkitään voimassaoloaika ja tunnus. Silloin kun etuajo-oikeus koskee Hiittistä/Rosalaa, Vartsalaa tai Skåldötä, kilpiin merkitään näiden saarten nimet. Etuajo-oikeus myönnetään pääsääntöisesti määrätyle ajoneuville. Ainoastaan poikkeustapauksissa etuajo-oikeus voidaan myöntää määrätyn omistajan/haltijan tai vastaavalla nimellä. Tällöin hakemuksessa on perusteltava huolellisesti, miksi poikkeusmenettelyä haetaan.

Etuajo-oikeutta osoittavat kilvet ovat väriltään punaisia. Keltainen kilpi on tarkoitettu vain tilapäiseen käyttöön. Kilvet on etuajo-oikeutta käytettäessä oltava kiinnitettynä päätöksen liitteenä olevien ohjeiden mukaisesti.

Varsinais-Suomen ELY-keskus tilaa kilvet valmistajalta. Kilpien hinnoista ja laskutuksesta toimitetaan erilliset ohjeet päätöksen yhteydessä, ja ohjeet löytyvät myös viraston Internet-sivuilta. Hailuodon lautalla käytössä olevat tunnistekortit toimitetaan myönteisen etuajopäätöksen ohessa.

Maksut

Etuajo-oikeuspäätöksistä perittävien maksujen suuruus määrätään vuosittain valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksessa Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen suoritteiden maksuista (907/2012) on määrätty hinta uudelle ja uudistetulle etuajo-oikeudelle, lisäpäätökselle sekä tilapäiselle etuajo-oikeudelle. Asetus ja voimassa olevat hinnat löytyvät osoitteesta <http://www.ely->

keskus.fi/FI/LIIKENNE/LUPAASIAT/ETUAJOOIKEUDELTAUTOILLE/Sivut/default.aspx.

Myös hylkäävästä päätöksestä peritään maksu.

Asiaa koskevat säädökset

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista (906/2012) 5 §
Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus hoitaa 2 §:ssä tarkoitettua toimialueen lisäksi kaikkien elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimialueella seuraavat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle kuuluvat tehtävät:

4) tieliikennelaissa (267/1981) tarkoitetut lauttojen ja yhteysalusten etuajo-oikeuteen liittyvät tehtävät

Tieliikennelaki (267/1981) 39 § 1 mom.

Hälytysajoneuvolla ja poliisin virkatehtävässä olevalla ajoneuvolla on oikeus päästä lautalle ja yhteysalukselle ennen muita ajoneuvoja. Toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi antaa määräyksiä siitä, missä järjestyksessä muut ajoneuvot pääsevät lautalle tai yhteysalukselle.

Liikenne- ja viestintäministeriön asetus maantielautoista (20/2006)

14 § Kulkujärjestys maantielautalle

Tienkäyttäjät on kuljetettava maantielautalla siinä järjestyksessä, jossa he saapuvat lauttapaikalle. Lautta-aluksen päälliköllä tai lossin kuljettajalla on kuitenkin oikeus poiketa saapumisjärjestyksestä, jos maantielautan kansitila tai kantavuus taikka sääolosuhteet eivät salli lähinnä vuorossa olevan ajoneuvon ottamista kuljetettavaksi.

15 § Maantiekuljetusten etuoikeus

Sen estämättä mitä 14 §:ssä säädetään, on hälytysajoneuvolla ja poliisin virkatehtävissä olevalla ajoneuvolla tieliikennelain 39 §:n 1 momentin mukaan oikeus päästä maantielautalle ennen muita ajoneuvoja. Näiden jälkeen etuoikeus ennen muita ajoneuvoja määräytyy seuraavasti: 1) sairasta hoitoon kuljetettava tai kuljetettavaksi noutava ajoneuvo; 2) kiireellisellä matkalla olevaa lääkäriä, eläinlääkäriä tai muuta sairaanhoito- tai pelastustehtävissä olevaa henkilöä kuljetettava ajoneuvo; 3) lääninhallituksen luvalla liikkuva eläinkuljetusajoneuvo; 4) säännöllisellä vuorolla kulkeva, luvanvaraisessa henkilöliikenteessä käytettävä ajoneuvo; sekä 5) kiireellistä tien kunnossapitotehtävää suorittava ajoneuvo.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Varsinais-Suomi

MUISTIO

VARSINAIS-SUOMEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSESSA
TURUSSA
18.1.2013

Kehittämispäällikkö

Timo Vähämaa

Lakimies

Emmi Äijälä

